

2016-04-19

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr NTN R1058.2016

Natur- och trafiknämnden

Avfallshantering i Nacka stad och koncept för Mini-ÅVC

Förslag till beslut

Nämnden förordar fortsatt arbete med lösningar för avfallshantering med bottentömmande behållare och mini-ÅVCer för lokal insamling av grovavfall på västra Sicklaön och i kommunens lokala centrum.

Nämnden ger i uppdrag åt VA- och avfallsenheten att ta fram ett pilotprojekt med mini-ÅVC i stadsbyggnadsprojektet Nya gatan.

Sammanfattning

I den utvecklade strukturplanen anges att insamling av mat- och restavfall ska ske med maskinella lösningar framför manuella system. I praktiken innebär detta bottentömmande behållare eller stationär sopsug. Placering av bottentömmande behållare i gatumiljön kan ske med behållare med estetisk hög standard/stadsmässig karaktär.

Som lösning för insamling av grovavfall, förpackningar och tidningar anger den utvecklade strukturplanen för Nacka stad ett behov av s.k. mini-ÅVCer. Dessa ersätter grovsopsrum och källsorteringsrum i varje fastighet. Ett förslag på hur lokalerna och verksamheten kan se ut har tagits fram i syfte att användas både internt och externt i planeringsprocessen för främst Nacka stad. En mini-ÅVC är en ca 200 m² stor lokal i ett bostadshus där boende kan lämna alla typer av föremål och material till återbruk och återvinning dock med begränsad storlek. Den stadsmässiga utformningen framgår av bilagda bildmaterial. Kostnaderna ska täckas inom avfallstaxans driftbudget.

Ärendet

I den utvecklade strukturplanen för Nacka stad och i dokumentet Avfallshantering i Nacka stad anges att för att nå en hög utsorterings- och återvinningsgrad krävs brukarvänlighet, bekvämlighet och ett lättbegripligt system för avfallshantering. Även äldre, personer med funktionshinder och icke bilburna ska kunna lämna merparten av sorterat dagligt avfall, helst vid porten eller i dess närhet. Det ska samtidigt läggas stor vikt vid att underlätta hämtningspersonalens arbetsmiljö.

Mat- och restavfall från flerbostadshus

System för insamling av mat- och restavfall ska utformas så att det blir enkelt att sortera rätt och att tillgängligheten blir god. Avstånd till avlämningsplats från entrén för mat- och restavfall ska enligt Boverkets regler maximalt uppgå till 50 meter. Nacka kommun strävar efter kortare avstånd för att öka tillgängligheten. Mängden transporter ska minimeras, både av miljö- och trivselskäl. Systemen ska dimensioneras så att hämtning maximalt behöver göras en gång i veckan per fraktion. Det ska läggas stor vikt vid utformning av avfallssystemet så att en estetisk hög standard/stadsmässig karaktär uppnås.

I Nacka stad ska maskinella system, exempelvis botten tömmande behållare eller stationär sopsug, prioriteras framför manuella system som soprumslösningar med kärllhantering. Nacka kommun förordar botten tömmande behållare som första alternativ. Matavfallskvarn till separat tank kan vara ett alternativ för insamling av matavfall. Så långt som möjligt bör helt nergrävda behållare där endast ett inkaströr sticker upp ovan mark användas.

Grov-, el- och farligt avfall samt återbruksmaterial från flerbostadshus

En vanlig lösning för insamling av grovavfall och även förpackningar och tidningar i flerbostadshus är grovsoprum i gatuplan eller ”miljöbodas” på gårdar eller annan tillgänglig yta. Dessa utrymmen är oftast obemannade vilket tyvärr gör att sorteringsgraden är relativt låg och utrymmena ofta upplevs som skräpiga. Dessutom är kvarteren slutna och större transporter in på gårdar är princip inte möjliga samtidigt som andra funktioner på gårdarna prioriteras. Andra lösningar har därför eftersträfvats.

För att öka materialåtervinningen och återbruket och lägga fokus på att minska avfallsmängderna och öka återanvändandet av föremål och material i Nacka stad har Nacka kommun inlett ett arbete med att etablera bemannade återvinningscentraler i miniformat, så kallade mini-ÅVC, där boende kan lämna grov-, el- och farligt avfall samt återbruk (exempelvis kläder, leksaker, husgeråd, sportartiklar) samt förpackningar och tidningar. På mini-ÅVC ska hushållen kunna lämna alla typer av material eller avfall på samma plats. För att uppnå en god tillgänglighet och service bedöms behovet vara ett tiotal mini-ÅVC på västra Sicklaön. Ungefärlig placering av lokalerna anges på en karta i den utvecklade strukturplanen. Lokalerna är tänkta att placeras främst i bottenvåning på planerade bostadshus, men verksamheten ska kunna anpassas till olika typer av lokaler. Ytbehovet per mini-ÅVC är ca 200 m². Mini-ÅVC ska vara lättillgängliga för främst fotgängare och cyklisterna med möjlighet till parkering av enstaka fordon och tömning med skåpbil/lastbil. Målsättningen är att det ska vara som mest 500 meter till närmaste mini-ÅVC.

För att ge en bild av vad en mini-ÅVC är tänkt att vara har avfallsgruppen tagit fram ett koncept med bildmaterial som visar tänkt utformning, funktion och ytbehov för de planerade lokalerna. Tanken är att bildmaterialet ska kunna användas både internt i planeringsarbetet för Nacka stad, och eventuellt även i andra centrala delar av kommunen, och externt i t.ex. markanvisningstävlingar för byggherrar för att ge en förståelse för vad konceptet mini-ÅVC innebär. Lokalerna ska ges en stadsmässig utformning och bli ett

givande tillägg till stadsmiljön. Stor vikt ska läggas vid användarvänlighet och estetisk omsorg. Mini-ÅVCerna är tänkta att bli en ny, men snart självklar, service i vardagen i de boendes närhet i stadsmiljön.

Ekonomiska konsekvenser

Insamlingsystem för mat- och restavfall

Nacka kommun ha en miljöstyrande avfallstaxa som ska bidra till att styra mot kommunens mål inom avfallsområdet. I taxan premieras maskinella system som bottentömmande behållare framför manuella system som kärllhantering. Denna styrning är önskvärd att ha kvar men om stora delar av Nacka stad byggs med bottentömmande behållare kommer detta att påverka avfallstaxan vilket måste beaktas i framtida taxearbete.

Mini-ÅVC

Tanken är att kommunen ska hyra lokaler i bottenvåningen på planerade bostadskvarter för att lokalerna ska vara tillgängliga för så många invånare som möjligt. Den ekonomiska beräkningen pekar på kostnader avseende inventarier, löpande utgifter, personal, transporter och behandling av avfall på i storleksordningen 1 miljon kronor per mini-ÅVC och år. Som jämförelse kostar drift av återvinningscentralen i Skuru som har öppet 18 timmar per vecka ca 1,3 miljoner per år, exklusive transport och behandling.

Kostnaden för de nya verksamheterna kommer att infalla succesivt under perioden som Nacka stad byggs ut. Under tiden kommer invånarantalet i kommunen öka med upp till 40 000 nya medborgare vilket medför ökade intäkter till avfallskollektivet. Tanken är att kostnaderna ska täckas inom avfallstaxans driftbudget. Etableringen av mini-ÅVCerna medför att avfallstaxan succesivt kommer att behöva ökas i storleksordningen 5-15 % samtidigt som andelen återvunnet och återbrukat material väntas öka i minst samma utsträckning. Övriga projekt som utöver detta påverkar avfallstaxan är t.ex. planerade kretsloppscentralen i Kil och nya återvinningscentraler i Boo och Älta.

Konsekvenser för barn

Ur pedagogisk synvinkel är det bra med enkla avfallssystem där de boende kan se vart deras avfall tar vägen. Mini-ÅVCerna är i första hand tänkta att vara en service nära de boende, och därmed en naturlig del av de boendes vardag. Förhoppningsvis innebär det att barnen i Nacka stad ser återbruk och materialutnyttjande som självklarheter och på så vis sprider den inställningen till sin omgivning. Detta är ett steg mot att uppfylla målen i kommunens avfallsplan.

Bilagor

Presentationsmaterial Avfallshantering i Nacka stad och koncept för Mini-ÅVC